

1933. Bij iemand de deur plat lopen.
Hem buitengewoon dikwijls bezoeken.
1934. Dat doet de deur toe.
Dat is het beslissend argument; ook : dat bekroont de zaak.
1935. Dat gaat mijn deur voorbij.
Dat voordeel valt mij niet te beurt.
1936. Dat mag ik de deur van de schout voorbijdragen.
Wat ik doe is volkomen geoorloofd, is wettig.
1937. De deur staat op de klink.
Hij heeft veel kans het jawoord te krijgen; ook in 't algemeen : de zaak zal zonder veel moeite gelukken.
1938. Deuren uit de haak liegen.
Zeer sterk liegen.
1939. Deur noch venster aanzien.
Alle mensen zonder onderscheid kritiseren.
1940. Een deur open doen om een venster te stoppen.
Een groter gat maken om een kleiner te stoppen, d. i. zich in een zwaardere schuld steken om een kleinere te delgen.
1941. Een gouden deur aan een varkenskot.
Een misplaatste versiering; misplaatste weelde.
1942. Het kijkt deuren en vensters uit.
Aan alles is het te merken.
1943. Hij is binnen als zijn deur toe is.
Hij gaat achteruit, hij wordt arm.
1944. Hij is zo vriendelijk als de deur van 't rasphuis.
Hij is zeer onvriendelijk.
1945. Ieder maakt het schoon voor zijn eigen deur.
Ieder zoekt zich het eerst te verontschuldigen, in een mooi daglicht te plaatsen, enz.
302. Iemand de deur voor de neus toedoen.
Iemand op een bruske wijze buitensluiten.
1946. Met de deur in huis vallen.
Zonder enige inleiding over een zaak beginnen te spreken.
1947. Met gesloten deur huishouden.
(Z. N.) Van zijn geld leven.
1948. Met open deuren wandelen.
Geen geheimen hebben.
1949. Open deuren inlopen.
Zich inspannen om iets onnodigs te doen, te betogen, enz.
1950. Over zijn halve deur liggen.
Op de uitkijk liggen.
1951. Tussen deur en drempel zitten.
In de benauwdheid zitten.
1952. Voor zijn eigen deur veggen.
Zijn eigen fouten verbeteren.
993. Aan dovemans deur kloppen.
Een weigering krijgen op een verzoek
1953. Een figuur slaan als een deur.
Een onmogelijk gek figuur slaan.
1857. Een huis aanvaarden met de sleutel op de deur.
Het aanvaarden zonder dat er iets hersteld wordt.
1954. Iemand met zijn pels aan de deur zetten.
Hem buiten zetten.

1955. De sleutel onder de deur leggen.
(Z. N.) Het huis voorgoed verlaten.
1956. Bij iemand de stijlen van de deur platlopen.
Er veel te druk komen, zodat hij het lastig vindt.
1957. De stok staat achter de deur.
Hem wacht bij zijn thuiskomst geen prettige ontvangst.
1958. Uw wil staat met de bezemstok achter de deur.
Mijn wil geschiedt of ge krijgt slaag. (Vooral tegen kinderen gezegd).
1959. Achterdeurtjes zoeken.
Uitvluchten zoeken.
1960. Een achterdeur(tje) openhouden.
Zich slechts zóver met een zaak inlaten, dat men bij het voorzien van bezwaren nog tijdig kan terugtreden; bij het doen van beloften of verzekeringen behendig zorg dragen, dat men altijd een uitvlucht gereed heeft om zijn woord niet te houden of een mogelijke dwaling te verontschuldigen.
1961. Het vierkante gat kiezen.
De deur zoeken om zich weg te maken, om te vluchten.
1962. Hij laat hem de poort zien.
Hij betaalt hem niet.
1963. Bij iemand aan de bel hangen.
Iemand telkens bezoeken.
1964. De drempel wordt glad.
Er komt veel bezoek, er is drukke nering.
724. Zijn voeten aan de drempel stoten.
Boos in huis komen.
1965. De grendels dooreten.
(van een schuldenaar) Zolang op kosten van zijn schuldeischers in gijzeling zitten tot zij het onderhoud niet langer gelieven te betalen.
1966. Dat past als een klink op een kraaienest.
Dat past helemaal niet.
620. De klink op de duim hebben.
(Z. N.) In 't nauw gebracht zijn.
621. De klink staat (of : valt) op de duim.
Het is te laat.
1967. De sleutel op de doodkist leggen.
Afzien van een nalatenschap (vooral als er niets is).
1968. De sleutel op de kist leggen.
Zich insolvent verklaren.
1969. De sleutel van de kast hebben.
De baas in huis zijn.
1970. De sleutel ligt daar op de doodkist.
Er blijft niets over.
1971. Ik heb de sleutel vergeten.
Ik moet vroeg thuiskomen.
1972. Zich toegang verschaffen door middel van een gouden sleutel.
Zich toegang verschaffen door geschenken, door omkoping.
172. Gij kunt hem geen slot op de mond doen.
Ge kunt hem niet dwingen tot zwijgen.
1973. Van iets het slot en het slotertje weten.
(Z. N.) Het naadje van de kous weten.

Spreekwijzen

HUIS EN HUISHOUDEN

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

